

Eroi polonezi căzuți în Primul Război Mondial și îngropați în cimitirul localității Berbești

Scris de Batin Laurențiu

Vineri, 23 August 2013 18:13 - Ultima actualizare Vineri, 23 August 2013 18:19

Localitatea Berbești este atestată documentar încă din 1387, sub numele de Barbfalwa, dar unele documente istorice atestă existența unor nobili în jurul anilor 1361. Marele istoric Ioan Mihályi de Apșa menționează această așezare, pentru prima dată, în Diploma 71 din 7 aprilie 1402, când fiii voievodului Balc și cei ai magistratului Drag primesc mai multe moșii, printre care și pe cea a Berbeștiului. Localitatea Berbești este situată în județul Maramureș, România, mai jos de confluența văilor Marei și Cosăului, la numai 10 km distanță de Sighetu Marmăției.

La intrarea dinspre Sighet, satul este străjuit de „Troița Rednicenilor”, ridicată cu cheltuiala familiei nobile Rednic din Berbești în prima parte a secolului al XVIII-lea și care, prin elementele ce o compun și prin tratarea lor sculpturală se înscrie în stilul gotic. Acest monument unicat reprezintă unul dintre cele 3 elemente esențiale la care se reduce civilizația lemnului, alături de Biserică și Poarta Maramureșeană.

După cum spunea marele istoric Nicolae Iorga, cel care ne-a vizitat satul în 1906, „Troița Rednicenilor” a fost „construită de un ocnaș, în vremuri demult apuse”, și așezată în așa fel încât, prin ea, Dumnezeu să vegheze și să binecuvânteze întregul sat.

La data de 8 iunie 2013, în localitatea Berbești a fost lansată monografia satului cu titlul „Berbești - Credință, oameni și tradiții”, scrisă de Laurentiu Batin, fiu al acestei așezări.

În capitolul consacrat participării berbeștenilor în Primul Război Mondial, după mai multe cercetări a fost identificat în cimitirul vechi al satului un mormânt (groapa comună aflată în paragină) în care-și dorm somnul de veci câțiva eroi polonezi.

Din cercetările efectuate cu privire la istoricul acestui eveniment s-a stabilit că pe raza satului Berbești a avut loc o ciocnire armată între bolșevicii ucrainieni care au invadat Maramureșul Istoric la sfârșitul lunii decembrie 1918 și începutul lunii ianuarie 1919, și un grup armat format din militari polonezi. În urma conflictului, cinci tineri polonezi au fost omorâți și înmormântați într-o groapă comună din cimitirul vechi al satului Berbești. În amintirea acestora și a tuturor berbeștenilor căzuți în Marele Război, a fost amenajat mormântul și a fost ridicată o frumoasă troiță maramureșeană din lemn (inscripția de pe monument este scrisă în limbile polonă și română).

Eroi polonezi căzuți în Primul Război Mondial și îngropați în cimitirul localității Berbești

Scris de Batin Laurențiu

Vineri, 23 August 2013 18:13 - Ultima actualizare Vineri, 23 August 2013 18:19

În sprijinul celor afirmate cu privire la eroii polonezi îngropați în acest mormânt, vin mărturiile unor bătrâni ai satului care relatează cele auzite de la părinții lor, prezenți la acea înmormântare. Tot de la ei am aflat și faptul că, undeva în jurul anilor 1945, mormântul în cauză a fost vizitat de cetățeni polonezi originari din Cracovia (aceștia aduceau coroane mari de stejar).

Cele mai interesante și exacte amănunte ne sunt relatate de către preotul și profesorul Ion Bârlea, născut în comuna Berbești, jud. Maramureș, la 11 ianuarie 1883, fiul protopopului din Berbești.

Din autobiografia lui Ion Bârlea, consemnată de istoricul literar și etnologul Iordan Datcu, am aflat următoarele: „Tot în parohia Călinești mi s-a întâmplat alt episod, când o patrulă ucraineană a pătruns pe Valea Cosăului, trecând și prin comuna Călinești, și enoriașii fiind spăimântați m-au rugat să-i primesc în fruntea unei delegații cu un steag alb, ceea ce am îndeplinit și astfel i-am scutit pe credincioșii mei de orice neajunsuri. Patrula și-a continuat drumul, dar la reîntoarcere, la podul peste râul Mara, la intrarea în comuna Berbești, i-a așteptat un regiment de tineri polonezi, cari au venit dinspre Baia Mare, și aci s-a produs o violentă ciocnire; ca urmare, un ucrainean călare a căzut cu calul său și a fost îngropat la fața locului, împreună cu calul său, iar dintre tinerii polonezi au căzut cinci inși, pe care protopopul Petru Bârlea i-a înmormântat în cimiterul comunei într-o groapă comună. După un timp oarecare, au venit părinții unui tânăr erou căzut la acea ciocnire, venind chiar din Cracovia, dar au abzis să-l deshumeze, deoarece au fost îngropați într-o groapă comună”.

Și pentru a se simți mai aproape de țara lor, în imediata apropiere a troiței a fost amplasată o bornă poloneză care în 1927 demarca frontiera dintre Maramureș și Polonia în Munții Maramureșului, în apropierea Vârfului Stogu.

Cu privire la prezența ostașilor polonezi în Maramureșul Istoric există în monografia amintită mai sus documente, hărți, insigne, identitatea unor ofițeri polonezi arestați în pușcăria din Sighetu Marmăției care ulterior au devenit personalități marcante ale statului polonez – ca de exemplu: generalul Roman Górecki devenit ulterior ministru polonez al Industriei și Comerțului și guvernator al Băncii Naționale; preotul Józef Panaś – politician și scriitor, ucis apoi de sovietici la Katyn; generalul aviator Włodzimierz Zagórski devenit șef al Statului Major al Legiunii Poloneze etc.

La evenimentul organizat în data de 8 iunie 2013 în localitatea Berbești – județul Maramureș, cu ocazia Sfințirii Troiței de la mormântul eroilor polonezi, însoțită de un parastas în memoria acestora, și lansarea monografiei satului, au participat peste 500 de oameni, locuitori ai satului nostru și ai satelor vecine. Printre personalitățile prezente s-au numărat academicieni, înalți ierarhi, îndrăgiții actori ai teatrului și cinematografilor românești, istorici, profesori universitari și

Eroi polonezi căzuți în Primul Război Mondial și îngropați în cimitirul localității Berbești

Scris de Batin Laurențiu

Vineri, 23 August 2013 18:13 - Ultima actualizare Vineri, 23 August 2013 18:19

reprezentanți ai autorităților locale și județene.

Vă invităm și vă așteptăm cu mare drag să vizitați satul nostru și cele două obiective devenite deja turistice.

Persoană de contact: Batin Laurențiu

Adresă email: batin.laurentiu@yahoo.com

SURSA:

<http://www.berbestimm.blogspot.ro/>